Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł. wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 48 | Września, czwartek, dnia 29 kwietnia 1926 r. | Rok VIII

„Postęp" rozpisał ankietę p. t.: Jak i w czem winniśmy zastosować akcję oszczędnościową celem unormowania naszego budżetu?

Jedną z odpowiedzi umieszczamy poniżej:

Salus Rei Publicae suprema lex esto!

Kwestja oszczędności jest przy dzisiejszej konstelacji stosunków wewnątrz kraju oraz wobec nieunormowanych jeszcze stosunków handlowych i politycznych z zagranicą trudniej do rozwinięcia, aniżeli kiedykolwiek.

Czynnik zewnętrzny odgrywa przy układaniu się sił wewnątrz kraju wielką rolę.

Państwa wrogo nam usposobione zawsze będą się starały obniżyć wartość moralną i siłę polityczną środkami ekonomicznemi, będą się starały krępować handel, prowadzić politykę zakulisową lub dwulicową wobec naszego państwa, będą się starały wywołać fermenty w kraju a w końcu obniżać siłę płatniczą przez wykup jak największej ilości pieniędzy. Dlatego też mieliśmy kilkakrotnie ataki na złotego przez Niemców.

Jeżeli chcemy rozwiązać kwestję oszczędnościową szczegółowo, nie wystarcza określać jej ogólnikowo i wspomnieć tylko o objawach, lecz, również o różnych powodach tego zła i kryzysu, w jakim pogrążył się nasz kraj, oraz rozważyć różne dziedziny naszego życia prywatnego, gospodar. i państwowego.

Ogólne zło wynika z braku przygotowania i wychowania jednostek, mających w danym wypadku decydować o powodzeniu każdej zapoczątkowanej akcji. Ogólne zmaterjalizowanie warstw, chcąc szybkiego zbogacenia się, brak poczucia obowiązkowości i sprawiedliwości, wynikającego z fałszywego pojmowania pryzmatu sumienia, dzisiejsza strasznie rozpowszechniona korupcja nie mogą przyczynić się do uzdrowienia stosunków. Umoralnienie społeczeństwa, karność, najwyższe poczucie sprawiedliwości oraz zrozumienie zadań jedynie dać mogą rękojmię należytego rozwoju państwowego.

Jest to czynnik zasadniczy, na którym oprócz musimy wszystkie nasze poczynania i wysiłki.

Jeżeli rozważymy życie prywatne, to niestety, przyznać musimy, że potacza się ono w niezdrowym kierunku. Zanikł zmysł oszczędności, rozpanoszyła się rozrzutność, pochłaniająca na zbytki tysiące i miljony złotych, co ujemnie wpływa na bilans handlowy i budżet.

Do oszczędności musimy powrócić. Lekceważenie własnego pieniądza z powodu dawniejszej inflacji marki polskiej i strat, poniesionych w tymże okresie, przez cały naród jest ogólnym objawem. Nie może to być bodźcem do rozrzutności, ale przeciwnie do jaknajdalej idącej oszczędności, która wzmocni zaufanie, a możność do wzmocnienia niejednej egzystencji i zatrzymania grosza w kraju.

Chcąc rzeczywistej naprawy, winniśmy bez względu na to, czy to są osoby fizyczne, czy prawne, czy chodzić będzie o mniejsze czy największe firmy, wszędzie przestrzegać jak najracjonalniejszego podziału pracy, co pociąga za sobą zdrowy podział kapitału i powiększenie produktywności.

Mamy dzisiaj dużo zastrzeżeń co do sposobu prowadzenia przedsiębiorstw oraz co do działalności i postępowania ich zarządów. To, co się dzieje obecnie nie może nas zbudować tudzież zadowolić masy pracujących. Winniśmy spiesznie zreformować taryfy zarobkowe zarządów i rad nadzorczych, przełać różnicę dochodów indywidualnych do kapitału obrotowego, zwiększyć przez to ilość pracowników i wzmocnić wydajność pracy, a w końcu załatwić kwestję zaufania między pracodawcami i pracobiorcami.

Bądź co bądź dzieje się w naszej dziedzinie niejedna krzywda. Chcąc uniknąć bezrobocia i wyjść z trudnej naprawdę sytuacji ekonomicznej nie należy tylko rozważać, ale przyznać się do błędów i starać się usilnie i zbiorowo o zlikwidowanie zła. Konsolidacji sił w życiu społecznem uprości działalność i przyczyni się doskonale do rozwoju i osiągnięcia dobrobytu.

A jak wygląda akcja rządowa?

Różne robiono wysiłki, aby zrównoważyć budżet. Próbowano to przez zaciągnięcie pożyczek, podwyższenie podatków bezpośrednich i pośrednich, przez podwyższenie opłat akcyzowych, przez nadzwyczajne daniny, przez podwyższenie taryf transportowych itp. Wszystkie jednakowoż poczynania w tym kierunku zawiodły, zawiodły z tej przyczyny, że wskutek bezustannych zmian rządowych nie było ciągłości pracy, zlikwidowało się najróżniejsze programy, dobre i złe, i bezustannie dokonywało się najróżniejszych eksperymentów, które nie przyniosły nam nic realnego i pozytywnego i żadną miarą nie mogły wpłynąć dodatnio na stan rzeczy. Silny rząd wybrany większością narodu, może utrwalić zdobycze przeszłości i przysporzyć nowych. W przeciwnym razie zbliżymy się ku upadkowi i utracić możemy naszą niezawisłość ekonomiczną i samodzielność polityczną.

Konsekwentnie należy zreformować system pobierania podatków bezpośrednich. Każdy obywatel winien stosownie do swych zarobków odpowiedni opłacać podatek dochodowy.

Zredukować należy podatki akcyzowe, które podrażają niepotrzebnie produkty codziennej potrzeby i wywołują słuszne niezadowolenie wśród klas pracujących.

Należy zaniechać tworzenia dalszych monopolów i trustów.

Należy zreformować ustawodawstwo socjalne, które demoralizuje obywateli i zmusza pracodawców do marnowania olbrzymich kapitałów na cele nieproduktywne.

Nie udzielać pożyczek państwowych władzom samorządowym i komunalnym, które winny własnemi dochodami pokrywać wydatki i być samowystarczalnemi.

Należy udzielać kredytów nietylko większym przedsiębiorstwom, lecz również stanowi średniemu oraz mniejszym przedsiębiorcom, którzy w stosunku do pierwszych większą wykazują produktywność.

Należy rugować korupcję i bezwzględnie karać nadużycia. Potępiamy samosądy i uważamy za konieczne przeciwdziałać psychozie i rozstrojowi moralnemu, które ogarnia całe społeczeństwo, ale dlatego, że nie widzi ono częstokroć sprawiedliwego wymiaru kary przez sądy. Nie należy mordować ani Narutowiczów, ani Bagińskich, ani Lindów.

Należy podnieść produkcję krajową ad maximum, aby móc eksportować i konkurować.

Pożyczka zagraniczna jest niezbędną i winna być zużytą racjonalnie. Gwarancję dać musi silny rząd i skonsolidowany naród, a pod zastaw mamy olbrzymie majątki Skarbu Państwa, jak lasy, koleje, monopole itp.

Własnemi siłami nie zdołamy wybrnąć z sytuacji. Pomoc finansowa państw obcych jest potrzebną i kwestją życia.

Nie wystarczy redukcja urzędników i urzędów, nie wystarczy uproszczenie administracji ani nowa zwyżka podatków, taryf i różnych innych opłat, skoro naród już zubożał, nie ma nowych źródeł dochodów oraz nie może znaleść środków do ożywienia pracy handlu i przemysłu.

Nie ludźmy się! Sytuacja jest niezmiernie poważna. Więcej niż kiedykolwiek potrzeba nam skupienia sił i spokoju. Pracować winniśmy i oszczędzać. Panować powinna karność i sprawiedliwość. Ciała ustawodawcze winne być rozumne, Rząd silny i trwały. A hasłem i dążeniem każdego obywatela winno być nie **res ipsa lub privata**, lecz „Salus Rei Publicae suprema lex esto".

F. Skowroński.

Biegi okrężne w święto 3-go Maja

Zapowiedziane Biegi okrężne w święto 3-go Maja jakie urządza Zarząd Stow. Wych. Fizycznego i przysposobienia Rez. Woj. rozpoczną się punktualnie o godz. 4-tej po południu. Start i meta na rynku przed hotelem pod „Białym Orłem". Wytyczna biegu dla grupy I. (3 klm.) jak następuje: od Rynku ul. Poznańską, Pl. Sw. Stanisława, ul. Kościelną, rynkiem, ul. Podgórną, ul. Miłosławską, ul. Zamkową, ul. Sw. Ducha, ul. 3-go Maja, ul. Warszawską, ul. Szkolną, ul. Poznańską do mety na Rynku. Wytyczna biegu dla grupy II. (1 klm.) od hotelu pod „Białym Orłem" rynkiem do wylotu ul. Podgórnej, rynkiem do wylotu ul. Kościelnej, ul. Kościelną, Pl. Sw. Stanisława, ul. Poznańską do mety na Rynku.

Zawodnik z grupy I. przerywający jako pierwszy taśmę na mecie, zdobywa dla swego towarzystwa nagrodę wędrowną, ufundowaną przez Zarząd Stow. Wych. Fizycznego i przysposobienia Rez. Wojsk. Nagroda staje się własnością towarzystwa, o ile takowe prucz swego zawodnika (nie musi być jeden i ten sam) zdobędzie ją trzy razy (niekoniecznie z rzędu).

Prócz żetonów pamiątkowych, jakie otrzymają pierwsi trzej zawodnicy Wydawnictwo „Orędownika Wrzesińskiego" ofiarowało pierwszemu zwycięzcy komplet dzieł Mickiewicza (7 tomów oprawne), drugiemu zwycięzcy dzieło Wodzowie Narodu, trzeciemu zwycięzcy album Malownicza Polska. Zarząd Stow. wręczy pozatem zawodnikowi przybywającemu na czwartem miejscu do mety gustowny kałamarz, a piąty zaś przybywający do mety zawodnik otrzyma biust ks. Józefa Poniatowskiego.

W biegu urządzonym dla młodzieży na 1000 mtr., a który odbędzie się zaraz po ukończeniu biegu 3 klm. otrzymują: pierwszy zwycięzca tekę skórzaną, drugi portfel, trzeci niklowy notatnik kieszonkowy.

- Kronika -

Września, dnia 28 kwietnia 1926 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Pawła od Krzyża, jutro: Piotra m.

Program uroczystości
ku uczczeniu
Konstytucji 3-go Maja

1. O godz. 9,30 zbiórka towarzystw i cechów z sztandarami na dziedzińcu gimnazjalnym.
2. O godz. 9,45 wymarsz z orkiestrą na nabożeństwo.
3. O godz. 10 uroczyste nabożeństwo. Dla młodzieży i dzieci szkolnych nabożeństwo o godz. 8.
4. Po nabożeństwie pochód pod pomnik Sokołowski.
5. Przemówienie.
6. Wspólny śpiew „Boże coś Polskę".
7. Powrót na Rynek.
8. Odśpiewanie „Roty".
9. Rozwiązanie pochodu.

Popołudniu o godz. 4-tej Bieg okrężny zorganizowany przez Zarząd Stowarzyszeń Wych. Fizyczn.

Zarządy stowarzyszeń i zjednoczeń uprasza się o wezwanie swych członków do wzięcia najliczniejszego udziału w pochodzie.

Szanowne Obywatelstwo uprasza się o dekorowanie domów sztandarami oraz okien nalepkami T. C. L.

Przez cały dzień kwesta uliczna na cele oświatowe Czytelni Ludowych. Komitet.

* **Dowiadujemy się,** że Poznański Chór Akademicki zagości u nas z początkiem maja, aby dać koncert. Miłośnicy pieśni będą mieli sposobność posłuchać psalmów Gomółki, chansonów francuskich (wykonanych w Polsce poraz pierwszy) oraz naszych pieśniarzy ludowych. Za doskonałe wykonanie ręczy fakt, że kierownictwo chóru spoczywa w rękach znanego w sferach muzycznych Poznania prof. Wł. Raczkowskiego. Nie wątpimy więc, że koła muzykalne naszego miasta oraz okolicy tłumnie pospieszą na ten koncert.

* **Wypłata rent inwalidzkich.** Z powodu przypadających na dzień 2 i 3 maja dni świątecznych emerytury i renty inwalidzkie płatne zapomocą przekazów pocztowych P. K. O. przez urzędy pocztowe będą mogły być na podstawie zezwolenia min. skarbu wypłacone już w dniu 1 maja br.

W rządzie i w sejmie

Warszawa. W ciągu dnia 24. bm. dokonano wielkiego dzieła: rada ministrów uzgodniła poglądy na projekty uzdrowienia naszych stosunków finansowych i gospodarczych. Po osiągnięciu całkowitego kompromisu w sprawie prowizorjum i ustaw sanacyjnych, przedłożenia wszystkie przyjęto. Sytuacja finansową i zamierzenia rządu przedstawi minister skarbu p. Zdziechowski Sejmowi na posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej, która zbierze się we wtorek dla omówienia prowizorjum budżetowego.

Wydarzenia te stwierdziły, jak przedwcześnie były decyzje P. P. S., która nie czekając na dyskusję w Radzie ministrów i z góry przesądzając możność osiągnięcia kompromisu, postanowiła usunąć się z koalicji. Fakty stwierdziły zupełnie co innego. I tu się okazała wyższość taktyki N. P. R.

Dnia 24. bm. przed południem premjer Skrzyński odwiedził marszałka Rataja i konferował z nim na temat szybkiego załatwienia przez Sejm prowizorjum budżetowego na miesiące maj i czerwiec.

Następnie w południe zebrała się Rada ministrów, która obradowała przez trzy godziny i zakończyła przyjęciem całego planu finansowego min. skarbu.

Podaliśmy już swego czasu szczegółowy projekt min. Zdziechowskiego, tu przypominamy jedynie, iż projekt składa się z:

1. ustawy o prowizorjum budżetowem na maj i czerwiec z wnioskiem o zmianę roku budżetowego od 1. lipca 1926 do 1. lipca 1927 r.

2. ustawy normującej emisję i ściągnięcie bilonu i biletów zdawkowych.

3. ustawy o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego.

4 ustawy o zabezpieczeniu równowagi budżetow.

W ustawie sanacyjnej nastąpiły pewne zmiany. Dotyczą one przedewszystkiem inwalidów. Mianowicie proponowane pierwotnie ograniczenia rent inwalidzkich do 15-ej kategorji zostały usunięte. To samo się odnosi do emerytur. Natomiast oszczędności postanowiono poczynić na innej drodze. Mianowicie postanowiono przeprowadzić rewizję zdolności w wypadkach nastręczających wątpliwości uznano również, iż dostatecznie uposażeni nie będą mieli prawa do pobierania rent. Przy emeryturach pewne zmiany zajdą tylko w wypadkach, dotyczących wysokości emerytur po 10 latach.

Na kolejach nie będą przeprowadzone żadne redukcje masowe, redukcje które były planowane przez komisję skarbowo-budżetową. Zamiast skreślenia 50 miljonów zł. mają być uzyskane 20 milj. drogą oszczędności z reorganizacji, administracji i interkalarji. Ma być uchwalona ustawa dla stałych pracowników dziennych.

Dla zwalczania bezrobocia mają być przeznaczone na roboty publiczne po 5 milj zł. miesięcznie. W ten sposób 25.000 bezrobotnych będzie mogło znaleźć zajęcie.

Ustawa przewiduje zakaz przyjmowania nowych funkcjonarjuszy państwowych. Wyjątek stanowi jedynie szkolnictwo, gdzie za zgodą ministra skarbu mogą być przyjmowane nowe siły. Dodać należy, iż wogóle wyjątki w tem postanowieniu mogą nastąpić tylko za zgodą ministra skarbu na zasadzie postanowienia rady ministrów.

Ustawa wprowadza dalej instytucję kontrolerów budżetowych, powoływanych przez ministra skarbu. Sprzeciw kontrolera przeciwko wydatkowi posiada moc obowiązującą w wypadkach, gdy zachodzi sprzeczność z budżetem, względnie z ustawami obowiązującemi.

Budżet ten będzie już całkowicie zrównoważony. W celu osiągnięcia zupełnej równowagi uchwalono wczoraj zmniejszenie wydatków o 80 milj. złotych a równocześnie zwiększenie dochodów o 190 milj. zł. Srodki zwiększenia wydatków przewiduje ustawa, pochodzą one z nowych źródeł, jak podatek majątkowy wyrównawczy, zwiększenie opłat i taryf.

Prowizorjum budzetowe na maj i czerwiec obejmuje przedewszystkiem kredyty na roboty bupliczne pochodzące z opłat specjalnych na ten cel (pocztowych i kolejowych), tudzież z przeniesienia odpowiednich pozycyj z funduszu ministerjum ochrony pracy na fundusz min. robót publicznych. W obu miesiącach będą one znacznie wyższe od kredytów przeznaczonych w kwietniu.

Nadto prowizorjum obejmuje kredyty dodatkowe za m. kwiecień w łącznej sumie 3,6 milj. zł, a to w związku z robotami publicznemi na zatrudnienie bezrobotnych i z kredytami na spłatę długów, które na miesiąc kwiecień przypadały na minist. skarbu.

Uposażenia pracowników państwowych i wojskowych prowizorjum przewiduje w wysokości uposażeń kwietniowych.

Suma wydatków preliminowanych w prowizorjum, które zostało już złożone Sejmomi, wynosi około 310 milj. zł.

Sejm uchwalił prowizorjum budżetowe

w pierwszem czytaniu 200 głosami przeciw 156.

Warszawa, 26. 4. Przed porządkiem dziennym zabrał głos pos. Poniatowski. Mówca wnosi o odrzucenie prowizorjum, opierając się na przepisach regulaminu, że druki powinny być rozdane na 3 dni przed posiedzeniem w rzeczywistości zaś zostały rozdane dziś rano.

Pos. Poniatowski stwierdza, że cały Klub „Wyzwolenia“ otrzymał druki dopiero dziś rano. Wobec tego Marszałek zapowiada, że niższi funkcjonarjusze służby, którzy nie wykonali w porę swoich obowiązków, zostaną pociągnięci do odpowiedzialności. Następnie Izba przystąpiła do prowizorjum budżetowego.

Pierwszy zabrał głos poseł Marek (P. P. S.), który na wstępie swego długiego przemówienia, w którem poddał ostrej krytyce program gospodarczy obecnego rządu, zwłaszcza ministra skarbu. Następnie rozwijając szczegóły tego programu, mówca zaznacza, że program socjalistów możnaby nazwać programem inflacji chwilowej, a program Zdziechowskiego inflacją stałą. Pomysł ministra skarbu ustanowienia kontrol państwa jest votum nieufności dla administracji, dla wszystkich władz i przedsiębiorstw państwowych.

Następnie pos. Dąbski (Str. Chł.) oświadcza, że obecny rząd pogwałcił dotychczasowe zwyczaje parlamentarne, za co odpowiedzialność powinien ponosić Prezydent Rzepltej i prezes Rady Ministrów. Grzebie się w ten sbosób parlamentaryzm polski, przygotowując w opinji miejsce dla nieparlamentarnego ustroju. Rząd ten powinien natychmiast ustąpić, a powstać musi rząd demokratyczny chłopów i robotników. Jako wyraz protestu przeciwko istnieniu tego rządu stronnictwo głosować będzie przeciw prowizorjum i wnosi o odrzucenie go bez odesłania do dyskusji.

Pos. Wyrzykowski (Wyzwolenie) uważa, iż utrzymanie w obecnych warunkach rządu wyłącznie prawicowego jest prowokacją chłopów i mas robotniczych. Jedynem ratunkiem jest rozwiązanie obecnej sytuacji gospodarczej. Mówca poddawszy krytyce poszczególne resorta ministerjalne, stwierdza, że opozycja nigdy dotychczas nie utrudniała konieczności państwowych, obecnie jednak za prowizorjum głosować nie może.

Pos. Hartglas (Koło Żyd.) w imieniu Koła Żydowskiego oświadcza, że będzie ono głosowało przeciw prowizorjum. Projekt tego prowizorjum oparty jest na rządów, projekcie budż. na r. 1926 i przez to w cyfrach jest nierealny. Klub mówcy nie może popierać zamierzeń ministra skarbu, dążącego do sanacji kosztów zmniejszenia poborów urzędniczych, zamiast racjonalnej redukcji i zmniejszenia budżetu wojskowego.

Również przeciw prowizorjum budżetowemu wypowiadają się w imieniu klubów pos. Wasyńczuk (Kl. Ukr.), Jeremicz (Kl. Białor.), Kronig (Zjen. Niem) Szabel (Niez. Partja Chł.) i pos Okoń (Rad. Str. Chł.) Po tych przemówieniach **na wniosek pos. Bryla odbyło się imienne głosowanie nad wnioskiem pos. Marka o odrzucenie prowizorjum. Wniosek upadł 156 głosami przeciw 200.** Ustawę odesłano do Komisji budżetowej. Następne posiedzenie w środę 28. bm. o godz. 11 rano. Na porządku dziennym drugie czytanie prowizorjum budżetowego.

Dział zadań umysłowych

Redakcja ogłasza niniejszem zadania konkursowe na mies. „maj“. Ostatni termin rozwiązania zadań upływa dnia 8 maja. Do rozwiązania należy dołączyć kwit abonamentowy na maj. Za trafne rozwiązania będą przyznane drogą wylosowania następujące nagrody:

1. Obraz Matejki: „Hołd Pruski“ (dar X. Autora).
2. Tort (dar p. Prez. Zychlińskiej z Gorazdowa).
3. Arkusz znaczków p. 3 mk. (100 szt.) wielce poszuk.
4. „ „ p. 3 fen. (100 sztuk) „ „
5. Dzieło Jarosławskiego: „W mocy kabbały“ (2 t.).
6. Litograwura Konr. Kisela: „Moje ulubione ptaki“.
7. Olejodruk Ramberga: „Zaproszenie do przejażdżki łódką“.
8. Olejodruk Proelsa: „Przed gościńcem“.
9. Olejodruk Kostrzewskiego: „W lesie polskim“.
10. Litograwura Maiguana: „Chrystus zaprasza do Siebie zasmuconych“.
11. Litograwura Jacqueta: „Menuet“.
12. Obraz Stasiaka: „Ojcze nasz“.

6—12 dary p. Glinki z Czajek (powiat witkowski).

Znaczki wystawione w oknie wystawnem Księgarni pana A. Prądzyńskiego.

I. **Arytmogryf** (ułożył X. Prob. Edmund Konarski).

W miejsce liczb wstawić 28 wyrazów o znaczeniu niżej podanem. Kolumny trzecia i piąta czytane z góry na dół podadzą współudział Polski z powodu wydarzenia, które miało miejsce we Wrześni przed 25 laty.

1.		4	1	12	8	1	17	16	
2.			10	11	4	23	4		
3.		7	6	9	16	10	7	11	
4.		2	14	11	12	8	7	11	
5.			6	2	5	23	4		
6.			2	6	19	7	11		
7.		2	22	19	4	11	18	18	
8.			2	10	6	17	11		
9.		4	20	7	14	6	22	16	
10.			22	11	14	13	11		
11.	14	1	4	22	14	11	18	15	17
12.			2	20	14	18	11		
13.			8	1	3	20	14		
14.		2	11	14	17	11	12	8	
15.		14	1	8	1	15	7	11	
16.			2	1	10	8	17		
17.			2	23	14	20	4		
18.		11	18	15	14	1	11	10	
19.		11	19	8	11	12	5	11	
20.			4	20	4	20	7		
21.			4	11	19	13	11		
22.			21	9	6	13	11		
23.		18	11	13	11	14	7	11	
24.			6	5	1	8	23		
25.				23	19	1			
26.				22	16	24			
27.			13	20	19	18	6		
28.				19	23	20			

Znaczenie wyrazów:

1. Świątynia.
2. Wiatr niebezpieczny.
3. Mebel w dziec. pokoju.
4. Robotnica.
5. Szkodliwy produkt wschodni.
6. Taniec.
7. Wygodny wagon kolej.
8. Nazwa psa.
9. Bakterje.
10. Kolec.
11. Sławny malarz.
12. Miasto nad Łabą.
13. Przyjemny wiatr.
14. Niedobry rzemieślnik.
15. Kwiat ogrodowy (zdrobn.).
16. Miasto na Węgrzech.
17. Swięto żydowskie.
18. Jeden z apostołów (po łacinie).
19. Prowincja we Francji.
20. Aktor.
21. Kwiat.
22. Część człowieka.
23. Zdrowa potrawa.
24. Wykrzyknik w nieszczęściu.
25. Więzienie (l. mnoga).
26. Złe stworzenie (zdrobn.).
27. Miasto w Polsce.
28. On (w obcym języku).

II. **Logogryf** (ułożył X. Prob. Edm. K.).

Z podanych 50 sylab ułożyć 17 wyrazów według znaczenia niżej podanego tak, żeby litery początkowe i końcowe czytane z góry na dół dały wynik sprawy niedawno jeszcze w Wrzesińskim wielce aktualnej.

Sylaby: A al an ce de din djusz drew dy e fe gen giew hyd i i ki ko kur lew li li lus ła ła mee metr mo na na ne nę ni ni no o o o pie ry sa sa sy ta to ting wi wor zu zy.

Znaczenie wyrazów:

1. Narkotyk (4 przypadek).
2. Bożek germański.
3. Jarzyna.
4. Zgromadzenie w obcym języku.
5. Aparat do mierzenia wiatru.
6. Miasto we Włoszech.
7. Proces chemiczny.
8. Imię męskie.
9. Poeta rzymski.
10. Imię żeńskie (zdrobn.).
11. Plemię Afrykańskie.
12. Praktykant.
13. Dzielny naród.
14. Imię miljardera ameryk.
15. Wioska w Gnieźnieńskim.
16. Srodek wzmacniający.
17. Cukierki.

Z życia Towarzystw

** Cześć! W środę, dnia 28. b. m. wieczorem o godz. 7 odbędą się **ćwiczenia Ochotn. Str. Poż.** na dziedzincu tut. rzeźni miejskiej, na które należy stawić się w kompletnym umundurowaniu.

Naczelnik.

** W sobotę, dnia 1 maja, odbędzie się o godz. 5. po południu zwyczajne zebranie „Kółka naucz. na Wrześnię i okolicę“ na salce p. Bartkowiaka. O liczny udział prosi Zarząd.

** Mies. zebranie Tow. „Czytelni dla Kobiet“ odbędzie się w czwartek, dnia 29. IV. o godz. 8-mej. Otwarcie bibljoteki o godz. 6-tej.

** Zebranie Tow. Kupców odbędzie sie dzisiaj w środę, dnia 28. bm. o godz. 8-mej w lokalu p. Waniorka. Na porządku obrad ważne sprawy, przeto upraszamy Szan. pp. członków o jaknajliczniejsze przybycie.

Zarząd.

** **Wolność!** Zebranie miesięczne Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w niedzielę, dnia 2 maja. Omawiana będzie sprawa obchodu 3. Maja, jak i dekoracja druhów odznakami.

Druhowie którzy już deklarację złożyli i będą dekorowani, winni na zebraniu w niedzielę, należytość za odznakę uiścić. Cena za odznakę dla powstańca broni wynosi 2,50 zł, dla powst. zasługi i wojaka po 1 zł.

Zarząd.

Ogłoszenie!

Magistrat m. Wrześni, w porozumieniu z Wydziałem Mierniczem Wlkp. Izby Skarbowej, zarządza ogólny pomiar miasta. Wzywa się wszystkich obywateli, aby nie czynili trudności delegowanym w tym celu pp. inż. geometrom Wiśniewskiemu i Wolnemu i żeby okazywali wszelkie ułatwienia, co przyczyni się do szybkiego przeprowadzenia pomiaru jakoteż i do zmniejszenia kosztów.

Września, dnia 19 kwietnia 1926 r.

L. dz. 2774/26 I. **Magistrat.** Sołtysiak.

Wydzierżawienie aleji owocowych

W czwartek, dnia 6 maja br. o godzinie 10 w lokalu p. Trąpczyńskiego we Wrześni, drogą publicznego przetargu, **wydzierżawi się owoce z drzew przydrożnych nad drogami powiatowemi:**

Strzałkowo — Psary Małe
Gniezno — Września — Miłosław
Września — Gozdowo
Witkowo — Wólka
Września — Witkowo
Strzałkowo — Skarboszewo — Chwalibogowo II.
Osowo — Nowawieś król.
Gozdowo — Nowawieś król.
Strzałkowo — Radłowo
Miłosław — Pałczyn
Miłosław — Winnagóra.

Czynsz dzierżawny winien być zapłacony po przyznaniu dzierżawy.

Warunki dzierżawy poda się przed rozpoczęciem licytacji.

Informacje w kwestji wydzierżawienia aleji **udziela** Powiatowy Urząd Budownictwa.

L. dz. 707/26 II. **Przewodniczący.**

Przetarg ofertowy.

Magistrat m. Wrześni wyda w drodze publicznego przetargu **prace brukarskie** w obrębie miasta o ogólnej powierzchni około 7000 m^2. Slepe kosztorysy odebrać można za opłatą w ratuszu pokój nr. 6 (Urząd budowlany), gdzie również oferty w kopertach zalakowanych z napisem „Oferta na prace brukarskie“ składać należy do

wtorku dnia 4-go maja br. godziny 10-tej.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12-tej w obecności ewtl. przybyłych oferentów.

Magistrat zastrzega sobie wolny wybór oferenta wzgl. odrzucenie wszystkich ofert.

Września, dnia 26 kwietnia 1926 r.

Magistrat

L. dz. 3222/26 IV. Sołtysiak.

Licytacja na drewno opałowe

odbędzie się

w czwartek, 6 maja br. o godz. 10 przedp.

w lokalu p. Waniorka we Wrześni.

Zarząd lasów wrzesińskich.

Licytacja przymusowa!

W sobotę dnia 1 maja br. o godz. 12-tej w poł. sprzedam publ. przed gościńcem **w Wszemborzu** najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

1 maciorę, 5 prosiąt, 3 średnie świnie i 1 wóz.

Janicki, komornik sądowy, Września.

Licytacja przymusowa!

W sobotę, dnia 1 maja br. o godz. 10-tej przedp. sprzedam publ. przed gościńcem w Czeszewie najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

1 centryfugę i 1 bryczkę.

Janicki, komornik sądowy, Września.